

Ralph
Wiener

RENDNEK KELL LENNI

— Szívesen megtenném uram
— hajlongott az udvarias pálya-
udvari borbély — de a szabály-
zat szerint csupán olyan szemé-
lyeket borotválhatunk, akiknek
birtokában érvényes menetjegy
van.

— De hiszen a műhely egészen
üres — hangoztattam én épp oly
udvariasan. — Talán mégis te-
hetnének egy kivételt.

A borbély hajthatatlan maradt.

— Ez az előírás, uram. Nekünk
tartanunk kell magunkat a sza-
bályokhoz, csupán utazókat bo-
rotválhatunk — és a nyomatek
kedvéért még sóhajtott is egyet.

— Szeretnék egy menetjegyet
— szoltam kicsit később a jegy-
pénztárban ülő ifjú hölgyhöz.

— Hova parancsolja?

— Az mindegy.

A hölgy energikusan szolt rám:

— Hagyja kérem a vicceit!

— Nekem ez egyáltalán nem
vicces — jegyeztem meg —, de
talán adjon egy jegyet a legkö-
zelebbi állomásra. Az biztosan
elég lesz.

— És mégis, melyik állomásra
gondol?

— Kedves kisasszony, már
mondtam, hogy nekem teljesen
mindegy.

Az ifjú hölgy ekkor már lát-
hatóan ideges lett.

— Mégis csak tudnia kellene,
hogy hova akar utazni!

— Nem akarok elutazni.

Az ifjú hölgy ebbe már bele-
pirult.

— Ha nem akar elutazni, ak-
kor mi az ördögöt kezd a menet-
jeggyel?

— Borotválkozni akarok.

Ebben a pillanatban hangos
csattanással bezárult a pénztár-
ablak.

— Kedves kisasszony — ko-
pogtattam szerényen egy kis idő
múlva — adjon nekem mégis
egy jegyet.

Olyan pillantást vetett rám,
mintha kísértetet látott volna.
Aztán szórakozottan belelapozott
a menetrendbe.

— A borbély kívánja, én nem
tehetek róla — mondtam haló-
an.

Erre már felfigyelt.

— Mit kíván a borbély?

— Csupán azokat borotválja
meg, akiknek jegyük van.

Úgy látszott, most már érti.
Fogott egy jegyet, átnyújtotta ne-
kem és azt mondta:

— Tessék, itt egy jegy, Reb-
nitzbe. Hatvan pfennig!

— Kérem, itt a jegy — lo-
bogtattam büszkén újdonsült tu-
lajdonomat a borbélynak. —
Most már megborotválhat.

Am a borbély nem hagyta ma-
gát félrevezetni.

— De hiszen Ön nem utazik!

— Mindegy, van egy érvényes
menetjegyem Rebnitzbe. Remé-
lem ez elég?

— Szó sincs róla — erősítette
a borbély. — Számomra semmi
jelentősége annak, hogy Ön bo-
rotválkozás céljából menetjegyet
vált. Én csupán a menetjeggyel
rendelkező utazókat borotválha-
tom. Ön viszont egy menetjeggyel
bíró nem-utazó! Hagyja el
kérem a műhelyt!

— Kisasszony — tértem vissza
a jegypénztárhoz. — Sajnos ez
sem használt. Kérem, vegye visz-
sza a jegyet.

— Az nem megy — felelte az
ifjú hölgy és megvonta a vállát.

— De miért nem? — kérdez-
tem kétségbeesve. — Hiszen vé-
gülis az utazásra nem került sor.

— Ha Ön a jegyet utazási cél-
ból váltotta volna — magyaráz-
ta a kisasszony —, akkor vissza-
teríthetném a menetdíjat. Ön
azonban a leghatározottabb for-
mában kijelentette, hogy egyálta-
lán nem akar utazni. Ezért a
vizsztatérítési követelése semmis-
nek számít. A borbélyhoz kell
fordulnia. Miatta váltotta a je-
gyet, nem?

— Visszafizeti a jegyem árát
vagy nem? — kérdeztem most
már erősen az udvarias pálya-
udvari borbélyt.

— Egy pillanat — szól és a
telefonhoz lépett. Azután vissza-
jött és szívélyesen fordult fe-
lém:

— Minden rendben van. Önt
meg lehet borotválni.

— Végre! — sóhajtottam és le-
roskadtam egy székbe.

— De nem nálam — tette hoz-
zá a borbély. — Csak Rebnitz-
ben!

Fordította: Zilahy Judit

léggömb, s hogy nem kap vá-
laszt, hatalmas mancsával meg-
veregeti a sörtehajú vállát. — Ha
meg tetszik engedni? Evvel már
le is telepedett a földre. — Re-
mélem nem zavarom. — Mondja,
majd megismétli tagolva, mert
arra gyanakszik, talán süket az
embertársa.

— Nem — fúj rá dühösen a
sörtehajú és tüntetően hátat for-
dit.

— Ha szabad kérdezni ura-
ságodat, nem lenne kedve egy
parti sakkra? — kérdezi a ko-
pasz. — Én ugyanis mindig hor-
dok magamnál zsebsakkot. Ma-
gam szoktam rakosgatni, de ugye
érdekesebb partnerrel. — A sör-
tehajú csak a fejét rázza. —
Esetleg ajánlhatok kártyát, mert-
hogy az is akad nálam — ne-
vet a kopasz és huncutkodva ol-
dalba böki a sörtehajú, aki majd
legurul a szikláról.

— Ha nem — nem — mondja
a kopasz, miután udvariasan he-
lyére billentette a kollégáját. Az-
után zsebéből cigarettát vesz elő.
— Megkínálhatom?

— Ha megkérhetem?

A kopasz ért a szóból, engedel-
mesen elteszi a cigarettát. Kis
idő múlva hatalmas almát vesz
elő, megcsavarva kettébe töri, s
az egyik felét a sörtehájúnak
nyújtja. Azután cukorral próbál-
kozik, majd az újságjából kihal
két oldalt.

— Úgy látom, uram — szólal
meg végül sóhajtván, ön nem
az a kimondottan barátkozó ter-
mészet. — Bólintás a válasz. —
Netán zavarja önt a pusztá je-
lenlétem is? — kérdezi gúnyosan.

— Igen — siet válaszolni a sör-
tehajú.

— Ezt megmondhatta volna
mindjárt — dörmög a kopasz.

— Nem kérdezte.

— Igaz, én szoktam ide járni,
de ugye ez nem magántulajdon,
és most ön volt itt előbb. Tehát
levonom a konzekvenciát, és...
és volt szerencsém.

A sörtehajú boldogan tapasztalja,
hogy a kopasz sér-
tődötten fújtat, föltápász-
kodik és indul vissza, amerről
jött. Hálásan néz a távozóra, de
egyszer csak döbbenet látja,
hogy már hónaljig a bozotosban
megáll, s visszafordul.

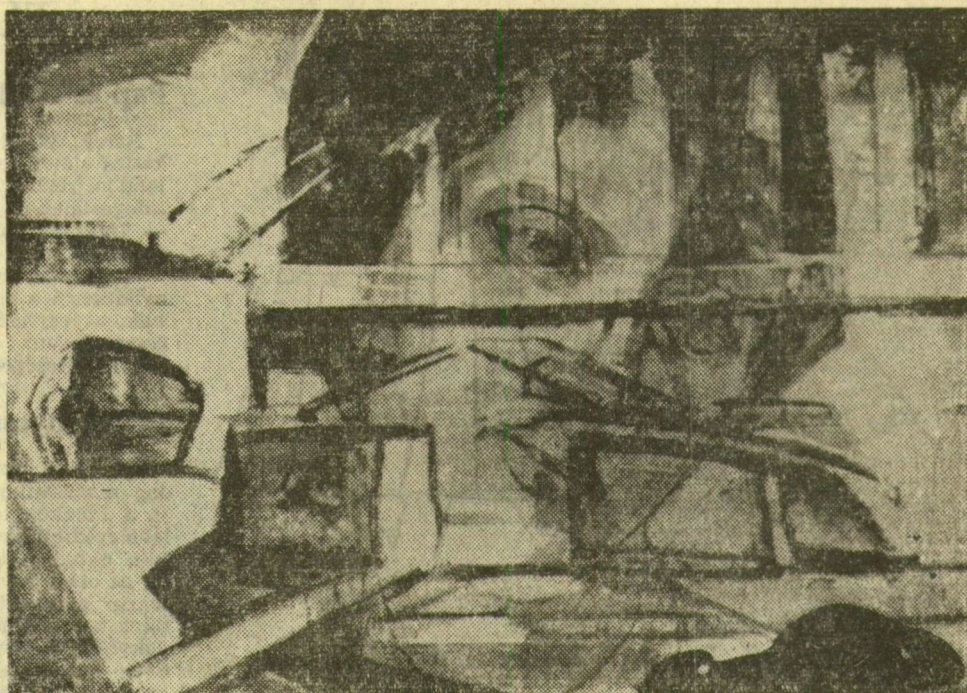
— Ha szíveskedne megmonda-
ni, hány óra van, mert az enyém
megállt — kérdezi.

— Háromnegyed három — vá-
laszolja a sörtehajú.

— Üristen! — jajdul föl a ko-
pasz —, már elkezdődött a meccs.
— Előkapja zsebrádióját, s in-
dulna tovább.

— Uram a meccs? Az isten
szerelmére — ugrik utána sörte-
hajú —, jöjjön vissza! Nagyon
szépen kérem, jöjjön vissza!

Cs. Pataj
Mihály

Szeged

Gyurkó
Géza

AZ IONIZÁLT PLAZMA

— Apu, a plazmaállapot ugye
azt jelenti, hogy ionizált álla-
potban... — mond, vagy kérdez
valamit tőlem a fiam. Magya-
rul kérdi, egy magyar fiú, egy
magyar apától, de nem értem.
Plazma, ionizáció, elektron, po-
ziton, meg egyéb izék, hallottam
róluk, de hogy ez a plazmaállapot
és az ionizáció...

A gyerek néz, vár, tőlem vár
választ, az apjától, aki azért
apa, hogy mindent tudjon, tudja
azt is, hogy plazmaállapot és az
ionizáció, meg a pozitron, sőt a
neutron is meg minden. A hely-
zet kétségkívül idegesítő. Aki vá-
laszra vár, annak válaszolni is
kell. Mi lenne, mondjuk, ha azt
mondanám neki erre, hogy „Ar-
ma virumque cano...” Vergi-
lius. Nem értené meg, de képes
lenne tovább kérdezni és már
tovább én is elefelejtettem. Hűsz

év után ki tudja végig ezt a
memoritert? Na, ugye.

Vagy mi lenne, ha azt monda-
nám, hogy a kedves fiam, az
egyiptomi művészetben a fronta-
litás, az, amely... A, ennek
sincs ma már a technikában
semmi, de semmi értelme egy
fiú számára. Szólhatnék esetleg
Balassi Menyhárt áruktatásáról,
mint az első olyan ismert drá-
máról, amely... Vagy mon-
jam ezt: „Látjátok feleim szüm-
tűkkel...” Azt hinné meghü-
lyültem ezzel a szümtűkkel, meg
a feleimmel. De mi az istennyil-
va lehet az a plazmaállapot,
amelytől az ionok ionizálódnak,
mint elektronok és neutronok,
vagy... Nem, azt hiszem, nem
így kérdezte... Borzasztó, azt
sem tudom már, hogyan kérdezte
ez az átkozott kölyök, aki es-
küdni mernék rá, hogy tudja, csak
azért kérdezte, hogy leégesse az

apját. Tiszteletlen, neveletlen fi-
kó ez a gyerek, jó ég, mivé fajul
el fajzatom!

Vagy mondjam azt, hogy bar-
bizoni iskola, amely a barbizoni
erdőtől kapta a nevét, azért je-
jelent iskolát, mert a termé-
szet... A! Mit érdekli ezt a gye-
reket a festészet immár klasszi-
kus kora, ennek csak plazma
meg az ion kell. Meg az én vá-
laszom. Mi lenne, ha az elidege-
nedésről beszélnek neki, Sartre
egzisztencializmusáról, Marcuse
filozófiájáról, a tudat szerepéről
a megismerésben, hiszen igen ér-
dekes kérdések ezek voltaképe-
pen...

— Apu, nem tetszett figyelni?
Azt kérdeztem, hogy a plazma-
állapot azt jelenti-e?...

Most mit válaszoljak, mit
mondjak neki? Ennek a gyerek-
nek, ennek az én gyerekemnek,
mit mondjak erről a nyomorult
plazmáról...

— Menj a fenébe, fiam! Szé-
gyelld magad, ha még ennyit
sem tudsz. És vedd tudomásul,
hogy nem vagyok neked az élő
lexikonod. Úgy nagyon könnyű
lenne. Csak kérdezel és én fele-
lek. Eltűnyulna az agyad fiam, és
én, mint egy becsületes apa, ezt
nem tűrhetem el. Menj! — in-
tettem felsőbbbéségesen, hogy át-
menjen már a másik szobába és
megnézhessem a lexikonban,
hogy mitől is ion a plazma, vagy
fordítva...

Veress
Miklós

MÁJUSFÁK

Gyerekkor-május kiskutya-harapású-hempergésű domboldalmi világ
május-gyerekkor égből borosüveg perece-font nap májusfa-pántlikák
hej micsoda vonulások zászlók csattogó májusi hitek
hej micsoda kanyargó menetek rezesbandák pántlikák szerekek
micsoda játék hogy májusfa vagyok emelem tartom a forgó egeket
nem a szédítő szeszekre ölekre pénzekre — erre tettem föl az életemet
májusfa-szeretõimet májusfa-boldogságot májusfa-ingású vétkeimet
Körhinta-május üvegszemű tarka lovak szememben-forgó majálisok
a sátrak a mézeskalácsszívetadokén vásártér nagyszoknyás asszonyok
gyerekkor-május örök vonulás ki ne veszíts magamból valamikor
május-gyerekkor bukfenc az örömben hű te fogyhatatlan medvecukor
májusfák májusfák egeket dúcoló oszlopok álljatok körül szédíthetetlen
örizzetek meg engemet is jövőnkkel hűséges szerelemben
ne engedjétek ti ne hagyjátok hogy ifjúságunk türelemmél oltsák
orgona-májusok kardliliom-májusok május-fehérek labdarózsák
rügyek szuronyát levél-rakétát hogy forradalmunk le ne tapossa
tündökölj minden kufárok ellen törtetők ellen május pirossa
Ifjúság-május mindenség-ölelő kioldott szívárvány-szalagok
május-ifjúság gyönyörű te ragyogj te ragyogj te ragyogj
véremből pirkadattá-nővő
te minden-tudó szerető

meztelenségben ragyogó úgy siess hogy mindenki lássa
örök vagy mint a hegy s folyó hej ifjúságunk vonulása
forgó világ micsoda hittel micsoda cinizmussal tartunk
ifjúság-május rügy-szuronyok ki lehet még úr mirajtunk
hej múltba-fulladt rezesbandák szekerek százzoknyás vásárterek
erre az örök vonulásra tettem föl én is az életemet
ha bolond vagyok velem bolondok akikért szakadásig énekelek
akikért rekedésig iszok fájdalmat szédítő szeszeket
akikért halálig nyújtózom májusfa-szalagú-örömkért
csak magamért tüzes-abroncsba-zárt szívükben önmagamért
a pincelakókért kik a májusfákról lerángatnák a színes üveget
a padlóégetőkért akik olyan sokáig magukból gyújtottak meleget
mert mindig magamért májusfa-magamért pántlikásan vagy anélkül
hej micsoda vonulások szem és szív beleszédül
múlt és jövő kavargó nem mézeskalácsszívetadokén
csak a múltján léphet túl aki ember nem léphet túl a hitén
Májusfák hite lobogó ünnepeken túli virág
léggömbnyi föld a kezünkben és lobognak együtt a mezsgye-pántlikák
ki mássza meg azt a májusfát ki éri el azt a hazányi hitet
május-gyerekkor ifjúság-május erre tettem föl az életemet
hej micsoda megronthatatlan zászlók májusfák orgonák
hej micsoda történelem amit mi mondunk tovább